

پیشگفتار

بسم الله الرحمن الرحيم
هست کلید در گنج حکیم

دستور برگزاری دهمین همایش دوسالانه پژوهش‌های زبان و ادبیات فارسی در بهمن‌ماه سال ۱۳۹۸ صادر شد و از قضا، به طور همزمان خبر فراگیری بیماری کووید ۱۹ در کشورمان همه فعالیت‌ها را تحت تأثیر قرار داد. طبیعی است که در این شرایط، برنامه‌های پیش‌بینی شده همایش حضوری، به دلیل محدودیت‌های بهداشتی با مانع برخورد کند. به این دلیل تقریباً یک سال طول کشید تا با امکانات‌سنجی منطبق بر این محدودیت‌ها، من و همکارانم موفق شدیم همایش را نخستین بار طی بیست سال گذشته، در روزهای ۲۰-۲۵ دی‌ماه سال ۱۳۹۹ به صورت کاملاً مجازی، برگزار کنیم.

شیوع ویروس کرونا، با همه نحوست جهانی آن، توانمندی‌هایی را برای ما ارمغان آورد که از جمله آن‌ها برگزاری کم‌هزینه‌تر این دست همایش‌ها به صورت مجازی بود. در این دور از همایش، به دلیل همین محدودیت‌ها، همچنین نخستین بار، برای هر یک از محورهای متعدد همایش، دبیری تخصصی در نظر گرفته شد و خوشبختانه دبیران تخصصی همایش، از دانشگاه‌های سراسر کشور، با استقلال تمام، در مراحل دریافت و داوری مقالات و هماهنگی و مدیریت نشست‌های تخصصی مرتبط، بی‌دریغ به ما کمک کردند و موجبات برگزاری هرچه باشکوه‌تر همایش را فراهم آوردند که جا دارد همین جا سپاسگزار ایشان باشیم:

ادبیات تطبیقی: دکتر نجمه دری (دانشگاه تربیت مدرس)

ادبیات حماسی: دکتر فرزاد قائمی (دانشگاه فردوسی مشهد)

ادبیات عامه: دکتر حسن ذوالفقاری (دانشگاه تربیت مدرس)

ادبیات عرفانی: دکتر علیرضا فولادی (دانشگاه کاشان)

ادبیات غنایی: دکتر ناصر نیکویخت (دانشگاه تربیت مدرس)

ادبیات معاصر: دکتر سید محسن حسینی مؤخر (دانشگاه امام خمینی)

بلاغت: دکتر ابراهیم خدایار (دانشگاه تربیت مدرس)

تاریخ ادبی و گونه‌شناسی: دکتر سید مهدی زرقانی (دانشگاه فردوسی مشهد)

تحلیل گفتمان: دکتر فردوس آقاگل‌زاده (دانشگاه تربیت مدرس)

تصحیح متن و نسخ‌شناسی: دکتر سعید بزرگ بیگدلی (دانشگاه تربیت مدرس)

روایت‌شناسی: دکتر زینب صابرپور (دانشگاه تربیت مدرس)

سبک‌شناسی: دکتر نعمت‌الله ایران‌زاده (دانشگاه علامه طباطبائی)

کارکردهای اجتماعی ادبیات: دکتر عیسی امن‌خانی (دانشگاه گلستان)

مطالعات زبانی: دکتر سعیدرضا منتظری (دانشگاه تهران)

مطالعات میان‌رشته‌ای: دکتر زهرا حیاتی (پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی)
نقد و نظریه ادبی: دکتر قدرت‌الله طاهری (دانشگاه شهید بهشتی)

بی‌گمان همه این کوشش‌ها با هدایت جناب دکتر غلامحسین غلامحسین‌زاده، رئیس انجمن علمی استادان زبان و ادبیات فارسی، که از آغاز تا انجام، ریز به ریز کارها را زیر نظر داشتند و مدیریت اجرایی سختکوشانه سرکار خانم دکتر افسون قنبری به بار نشست و سپاسگزاری از آنان و همچنین از همکاری‌های جناب آقای دکتر سعید بزرگ بیگدلی، مدیر وقت گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه تربیت مدرس که همایش دهم با همکاری این دانشگاه برگزار گردید، زبانی دیگر می‌خواهد.

با این که در اثر شرایط سخت دوران کرونا، گمان می‌رفت مشارکت پژوهشگران در همایش دهم، کمتر از حد معمول باشد، خوشبختانه تا زمان مقرر ۲۳۰ مقاله به دبیرخانه همایش رسید که تقریباً دو سوم تعداد مقالات همایش‌های پیشین بود و از این تعداد، ۲۰۰ مقاله شایان داوری تشخیص داده شد و مجموعه مقالات حاضر، نتیجه داوری‌های داوران متعدد از دانشگاه‌های معتبر سراسر کشور است؛ با این توضیح که داوران ارجمند، شماری از مقالات را برای چاپ جداگانه در مجلات علمی-پژوهشی انجمن استادان زبان و ادبیات فارسی انتخاب کردند.

برآورد من از سطح مقالات این است که اکثر قریب به اتفاق آن‌ها رعایت ساختار مقاله‌نویسی آکادمیک را با دقت مورد توجه قرار داده‌اند و همچنین از روش‌های گوناگون تحقیق، با درایت سود جست‌ه‌اند و نهایتاً بر دانش ادبی ما بسیار افزوده‌اند، اما اگر بخواهم دو کمبود دیرینه تحقیقات ادبی ایرانی را نام ببرم که رد آن در این مقالات نیز یافتنی است، یکی ارائه نظریه است و دیگر و از آن مهم‌تر، ارائه روش. به عبارتی ما در این مقالات فراوان با نظر مواجهیم، ولی این نظرها به نظریه نرسیده‌اند و بنابراین، راه دشوارتر ارائه روش را هم برای نقد و تحلیل متن، نپیموده‌اند.

به هر حال، اکنون مسرورم که افتخار دبیری علمی دهمین همایش پژوهش‌های زبان و ادبیات فارسی را بر عهده داشته‌ام و امیدوارم دوره‌های بعدی این همایش دوسالانه معتبر، همواره ادامه یابد و هر بار پربارتر از پیش بر جان‌های عاشقان زبان و ادبیات فارسی نور دانش بتابد.

فاتحه فکرت و ختم سخن

دهمین همایش ملی پژوهش‌های زبان و ادبیات فارسی - دی ۱۳۹۹

دکتر علیرضا فولادی

دبیر علمی همایش

www.anjomanfarsi.ir